

ВПЛИВ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ НА УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Романенко Мирослава

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету географії, історії та туризму
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

У 2013-2014 роках ми стали свідками, а дехто й учасниками Революції Гідності. Ця подія стала наймасштабнішою в новітній історії України.

В листопаді 2013 року тисячі людей вийшли на Майдан Незалежності в Києві в знак протесту проти того, що проросійський президент Віктор Янукович відмовився підписувати угоду про асоційоване членство України в Європейському Союзі.

У ніч проти 30 листопада тодішньою владою було видано наказ про застосування сили під час розгону Євромайдану в Києві. Близько 4 години ранку, коли на Майдані Незалежності залишалося не так багато протестувальників, площу оточили озброєні бійці «Беркуту» та силою витіснили людей із площі, використовуючи вибухові пакети, кийки для побиття людей, а також скидали людей на землю з постаменту монумента Незалежності та давили ногами. В результаті наступу силовиків десятки людей було жорстоко побито, серед них багато студентів. Беззахисні люди втікали від озброєних бійців «Беркуту» до Михайлівського собору, щоб уникнути побиття.

Нешадне побиття студентів не лишило байдужими не лише українську спільноту, але й цілий світ. Та попри всі знущання і побої невинних людей, Революція Гідності дала величезний поштовх до розвитку Української держави.

Одним з критеріїв цього розвитку було повернення до демократії, адже тодішнього президента Віктора Януковича з демократією поєднувало лише те, що він прийшов до влади демократичним шляхом. Далі Янукович уже діяв як за підручником для диктатора-початківця: максимально розширив власні повноваження, підкорив собі всі гілки влади, порушував закон на виборах, обмежив свободу слова. Завдяки перемозі Революції Гідності горе-президента було скинуто, а президентську посаду вдалося повернути в рамки, які були визначені ще в 2004 році.

Також наслідком Майдану стало посилення ролі громадянського суспільства. Було проведено з різним ступенем успішності реформи

поліції, системи освіти, медицини, газового та банківського сектора, а також пенсійна, податкова та інші. Сформувалося сильне громадянське суспільство, яке контролює діяльність держави, а також формує власні пропозиції реформ.

Ще одним позитивним наслідком Революції Гідності можна вважати зміцнення національної ідентичності. Як свідчать дані соціологічного дослідження, 73% українців вважають українську мову рідною, спілкуються і популяризують її. Сприятливе законодавство і державна підтримка спричинили бум українського кіновиробництва. Щороку в прокат виходять десятки українських фільмів, встановлено нові рекорди відвідуваності й касових зборів українських кінострічок.

Відбувся надзвичайний прорив у музиці: майже всі українські виконавці перейшли на рідну мову, також з'явилося багато нових артистів, які просувають українське.

Популярною стала сучасна українська література, яка виявляється надзвичайно цікавою для молоді.

«Культурним очищенням» можна вважати декомунізацію, яка призвела до прибирання монументів Леніна та інших діячів комуністичного режиму, а також до зміни назв багатьох населених пунктів, вулиць та інших об'єктів топоніміки.

Православна церква України офіційно позбулася залежності від Московського патріархату, в якій вона перебувала понад 300 років. Вона отримала Томос про автокефалію, посівши своє місце у диптиху – офіційному переліку православних автокефальних та автономних церков.

Ще з часу Революції Гідності Україна здобула здатність захищатися. Не з власної волі українцям доводиться відстоювати свій цивілізаційний вибір, зокрема зі зброєю в руках. І вони це вміють. Зараз, коли триває війна, наші хлопці та дівчата найсильніші та найвідважніші; вони вже скільки часу борються з "другою армією світу" і показують неймовірні результати, якими захоплюється весь світ.

Впровадження децентралізації. Необхідність федералізації України була однією з неодмінних тем російської пропаганди. Мовляв, місцеві інтереси не враховуються центром в унітарній державі. Насправді Кремлю йшлося про регіоналізацію України як передумову її дезінтеграції. Але після перемоги Майдану ми пішли іншим шляхом – децентралізації.

Здавалося б, російська агресія, навпаки, провокує до максимального зосередження влади в центрі, до згортання прав громад і повноважень місцевих адміністрацій. Але ні, одним з яскравих прикладів розвитку України після Майдану як демократичної правової держави стало запровадження реформи саме з децентралізації влади.

Деякі фундаментальні недоліки в системі державного управління, які існували до Революції Гідності, призвели до утвердження надзвичайно

централізованої держави, де регіональні еліти обмінювали лояльність на вищі субсидії з центру. Реформа децентралізації була спрямована на зміну цієї системи, надаючи місцевій владі більше фінансової автономії та більше відповідальності за щоденні проблеми своїх громад. Як наслідок, повинна була зрости відповідальність місцевих керівних органів перед громадськістю. З 2014 по 2020 рік власні доходи місцевих бюджетів зросли в чотири рази і становили 52% консолідованого бюджету України.

В Україні до Євромайдану система державних закупівель вважалася одним із головних джерел корупції та марнотратства. Реформування сектору почалося в 2014 році з низки правових та інституційних змін, технологічної модернізації та впровадження нової системи електронних закупівель ProZorro. Цю реформу підтримали активісти бізнесу та громадянського суспільства, яким вдалося створити широку коаліцію підтримки з боку політиків, міжнародної спільноти та інших зацікавлених сторін для законного впровадження реформи на національному рівні. Реформа ставила п'ять цілей, більшість із яких було досягнуто. Нова система зменшила можливості для корупції в уряді. Тепер підприємства мають більше доступу до державних тендерів. Система електронних торгів ProZorro вважається однією з найкращих систем у світі та є зразком для багатьох країн. Щороку вона дозволяє економити десятки мільярдів гривень бюджетних коштів.

Україна повернулася на європейський шлях, уклавши Угоду про асоціацію з ЄС, яка визначила цивілізаційний вибір і відкрила для українських товарів найбільший у світі ринок. Відмовившись від позаблокового статусу, Україна закріпила курс на вступ до ЄС і НАТО в Конституції. Для країни в цілому перехід від російського поля тяжіння до європейського став dokonаним і незворотним.

Європейський Союз тепер є головним торговельним партнером України. Частка ринку ЄС в експорті України становить 40% від всього обсягу торгівлі України. Попри поширений міф, Україна не є «сировинним придатком» ЄС: 49% українського експорту – це перероблені товари.

Сила паспорта оцінюється за кількістю безвізових режимів між тими чи іншими державами. Підписання угоди про безвізовий режим України з ЄС відбулося у Страсбурзі 17 травня 2017 року. Ця подія миттєво позначилася на рейтингових позиціях України, і вже у 2018-му кількість країн, до яких українці могли в'їхати без віз, збільшилася одразу на 46 напрямків і становила 128. На сьогодні паспорт для виїзду за кордон дозволяє громадянам України відвідувати без візи або з візою після прибуття 136 країн світу. Загалом, за 10 років Україна збільшила показник безвізових напрямків майже удвічі.

Отже, всі вище перераховані події стали вагомим внеском у державотворення України, а причиною і початком цього стала Революція Гідності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Винницький М. Український Майдан, російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності / Переклад з англ. Р. Ключка. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. – 560 с.
2. Ресент О., Великочий В. Українська революція: сучасний вітчизняний історіографічний дискурс
3. Гібридна війна Росії проти України після Революції гідності / Наук. ред. М. Дорошко, В. Балюк.
4. Революція Гідності: на шляху до історії: Збірник наукових праць / Відп. ред.: І. Пошивайло, Л. Онишко.
5. Майдан. Пряма мова. – Кн. 1 / Розшифр., упоряд. та прим. О. Ю. Чебанюк, О. Ю. Ковальової.